

ab eo eximatur, quia non homo propter jurisdictionem, sed iurisdictione propter hominem est instituta. Neque causare poterit in Pontifice summo decessus potestatem, cum ad eum pertineat creandorum ordinum, & approbadum Religionum potestas, utpote ad quem cura Religionis ex toto spectat, ut tetigitus supra quest. 4. n. 208. & haec eadem questione n. 397. & 398. & probatur in c. ultimo, de religios. domib. cap. 1. cod. tit. in 6. extravaugani sancta Romana Joann. XXII. ad fin. de religios. domib. & ibi Glossa recepta, verb. *Pater colespis*, quae ait hanc potestatem derivari a potestate clavium, Notant idem Menchaca *controveriarum illustrum*, l. 3. o. 105. ex n. 49. Suarez de religione, tom. 3. lib. 2. c. 17. ex n. 1. *juris duobus capitibus precedentibus*, Azor insit. moral. 1. par. 1. cap. 24. quest. 5. & seqq. & l. 13. cap. 1. Banes 2. qu. 1. art. 1. dub. 8. concl. 2. & Emanuel Rodericus tom. 1. qu. regul. qu. 17. art. 2. in princ.

428 Juxta has igitur antiquas, & recentiores Pontificum constitutions, & indulcta semper in Hispania usus obtinuit, ut Equites horum ordinum in causis criminalibus, quantumvis gravibus, & atrocibus sortiti fuerint proprium forum exemptum à secularibus Judicibus, & ad suos proprios Judices remissi fuerint. Quod hisce nostris temporibus tam est receptum, & variis, quotidiansque experimentis notis omnibus, & decisionibus supremi regii Senatus in congregations competentiarium comprobatum, ut obstinationi, & inflexibili pertinacitate posse de hac veritate dubitare, aut eam in controveriam ducere.

429 Certe id persuasum fuisse antiquis Hispania Regibus, ex eo plane colligitur, quod circa annum salutis millesimum trecentesimum quinquagesimum sextum, cum Petrus Castella Rex per nuncium Petro Aragonia Regi delegatum, querelam inter alias detulisset, quod Equites Calatravae, & S. Jacobi in Aragonia residentes non obedirent Magistris ordinum in Castella creatis, quasi ad eum spectaret, id non permittente, ejusque culpis esset adscriptendum, quidquid esset in hoc delicto. Respondit Rex Aragonia, quod de militibus D. Jacobi, & Calatravae quereretur, id sui judicij non esse, sacra jura à Romanis Pontificibus petenda se, neque Auctore, neque repugnante, ut referit insignis historicus Joannes Matina, *historia Hispana* l. 17. o. 1.

430 Item Joannes II. Castella Rex cum capite damnasset D. Alvarum de Luna Magistrum ordinis S. Jacobi, & capitulis sententia iusti eius exequitioni mandata esset, iusto sepulcro, & timore ductus, quod incurrisse sententiam excommunicationis, exercens jurisdictionem in personam Ecclesiasticae exemplarum, petit absolutionem censuram à Romano Pontifice, tamque impetravit sibi, & iis omnibus, qui in predicta damnatione, & eius exequitione, & utriusque processu intervenierant, ut referit Montalvus eidem Regis Joannis Consiliarius parturum glossator, in l. 1. tit. 7. pan. 1. gloss. in verb. como religios., & Navarrius de reddit. eccles. q. 3. monito 28. num. 2. circa fin. ex tractatu quodam D. Michaelis de Maranon consilii ordinum fiscalis regi.

431 Catholicorum autem Reges Fernandus, & Isabella anno 1480, consideraverunt pragmatican, quae continetur in l. 12. tit. 16. l. 2. ordinamentis, qua ordinum militarium S. Jacobi, Calatravae, & Alcantarae, Equites vocati religiosi, & equiparatae religiosis militaribus ordinis S. Joannis Hierosolymitani, omnesque reddunt incapaces officiorum administrationis justiciae, & ceterorum publicorum ad administrationem rerum publicarum pertinentium. Occiso vero praedicta legis ferende ea fuit, quod quidam Eques ordinis Calatravae Correktor civitatis regalis homicidium perpetraverat, de quo in syndicatu accusatus jurisdictione seculari declinata obtinuit, ut ab ea eximeretur, & ad suos Judices remitteretur, ut referit ex D. Michaelde de Maranon, Martinus Navarrus ubi supra. Tametsi postea correcta sit praedicta l. 12. tit. 16. l. 2. ordinamentis ex l. 14. tit. 5. l. 3. recip. Enau. Roderic. tom. 2. regul. q. 62. art. 13. Bovadilla l. 2. polit. c. 19. num. 10. & alii. Cui quidam concordie tametsi religiosi non confenserint in iis, quae concernunt limitationem jurisdictionis Judicium sui ordinis, & praejudicium exemptionis religiosorum, corrumque gravamen; in iis tamen, quae respiciunt favorem, & commodium suum, eam suscepserunt, semperque fuit observata. Celebris fuit tempore Regis Domini nostri Philippi II. felicis recordationis casus ille cuius meminit Bovadilla l. 2. polit. cap. 19. num. 12. de quo plane tametsi tacitis nominibus loqui videtur Regens Valenzuela consil. 95. & Farinacius consil. 210. l. 3. nam cum delegatus esset quidam tunc Alcalanus Granatensis Cancelleria (sic vocamus Hispani Judices criminales Regorum Praetori) in quadam criminali causa, contra quandam Equitem ordinis Calatravae civitatis Hispalensis, factio processu damnavit eum poena capitali, & justitiam exequitioni mandari, ut est mandata, non obstantibus fori privilegiis, & Judicis conservatoris admonitionibus ideo fortassis, quoniam crimen, cuius ille reus fuerat, erat ex exceptis in praedicta concordia, & in quo iuxta ipsam

Tempore item Regum catholicorum Matriti ipsa 432 est contra Baccalaureum de la Torre regium fiscalem, pro exemptione Religionis Calatravae; quae eadem est cum Religione Alcantarae, est enim illi annexa, quibus quod hoc equiparata est religio S. Jacobi, ut ex D. Michael de Maranon refert Martinus Navarrus ubi supra.

Carolus autem V. Imperator Romanus, & Hispania Rex, in concordia facta cum Capitulo generali ordinis D. Jacobi vigesimaliter die mensis Augusti anni millefumi quingentisimi vigilius septimi (quam vocant concordiam Comitis d'Orto) statuit Equites D. Jacobi esse exemptos à seculari jurisdictione, eorumque immunitatem asseruit querelam Equitum predicti ordinis in hac verba: *Que los Comendadores, y Cavalleros della por ser como son personas de orden, y religion, y por bulas, querien dadas, y concedidas de los santos Padres passados de felice recordacion, algunas de las dia que a sujecion de los Reyes nuestros abuelos, que ayen gloria, son libres, y exceptos a la jurisdiction real, y no pueden, ni devan conover de sus pleitos, ni causas civiles, y criminales, las justicias seglares soloamente los Jueces de la dica orden, y quien es de possession uso, y costumbre en el estado. Cum que statuisset quedam adversus predicti ordinis exemptionem, decernentes ejus Equites in sex casibus fore jurisdictioni seculari subjectos, seu amittere privilegium fori videlicet: in casu heresis, criminis lese maiestatis, peccati nefandi, pruditionis, seu rebellionis, seditionis, tumultus, commotionis, seu concitationis populorum, aut illusionis belli, violationis regiorum rescriptorum, aut securitatis regiae, aut inobedientiae regiorum praceptorum: in ceteris autem casibus, quantumvis gravibus, & atrocibus definiuit esse, & fore subditos Judicibus sui ordinis, & exceptos a seculari jurisdictione, per haec verba: Item que en otras qualquier delitos enormes, y atrocios, no siendo de los arribos contenidos, como si fueren alveos, forzadores, o publicos robadores, o inventarios, escandalizadores, quebrantadores de personas, o Monasterios, o incurriessen en otros delitos semejantes, o calificados, que agora sea apartamento de parte, que asuse, o se proceda de officio, que aya lugar preventio entre las nuestras justicias, e de la dicha orden. Pero que en todos los otros delitos, y en eos, menores, y de menos calidad, que los suo dichos, aunque sean tales, que por ellos se deya imponer pena de muerte, o contamiento de miembro, o de fiero perpetuo, conforme ad derecho, y leyes de nuestros Reynos, que contra los dichos Comendadores puedan solamente conocer para hacer la pesquisa, e prender, o prender los delinqüentes: pero que luego dentro de veintiquatro horas se los Jueces de la orden effueren presentes, y en otra manera dentro de tres dias sean obligados a los remitir, o entregar a los Jueces de la orden, a costa de los delinqüentes, con la informacion, que vieren tomado, para que por ellos sean punidos, y castigados, conforme a justicia, y que no puedan bolver, ni buelvan a la jurisdiction del Juez, que los prendio, a donde se cometio el delito, sin que traigan carta en forma de los Jueces de las ordenes, de como fueron sentenciados, y muestran como cumplida la sentencia en el tiempo, seguir, y de la manera, que en ella fuere contenido. Hujus concordia meminerunt Greg. Lop. in l. 1. tit. 7. p. 1. gloss. 1. circa fin. Azevedus in l. 14. m. 4. tit. 5. l. 3. recip. Enau. Roderic. tom. 2. regul. q. 62. art. 13. Bovadilla l. 2. polit. c. 19. num. 10. & alii. Cui quidam concordie tametsi religiosi non confenserint in iis, quae concernunt limitationem jurisdictionis Judicium sui ordinis, & praejudicium exemptionis religiosorum, corrumque gravamen; in iis tamen, quae respiciunt favorem, & commodium suum, eam suscepserunt, semperque fuit observata.*

Celebris fuit tempore Regis Domini nostri Philippi II. felicis recordationis casus ille cuius meminit Bovadilla l. 2. polit. cap. 19. num. 12. de quo plane tametsi tacitis nominibus loqui videtur Regens Valenzuela consil. 95. & Farinacius consil. 210. l. 3. nam cum delegatus esset quidam tunc Alcalanus Granatensis Cancelleria (sic vocamus Hispani Judices criminales Regorum Praetori) in quadam criminali causa, contra quandam Equitem ordinis Calatravae civitatis Hispalensis, factio processu damnavit eum poena capitali, & justitiam exequitioni mandari, ut est mandata, non obstantibus fori privilegiis, & Judicis conservatoris admonitionibus ideo fortassis, quoniam crimen, cuius ille reus fuerat, erat ex exceptis in praedicta concordia, & in quo iuxta ipsam

ipsam fori privilegio non gauderet. Verum cum patri successisset Rex Philippus III. predicti Equitis heredes apud Romanum Pontificem questi sunt de predicto Judice, quod contra jus, fasque violasset fori privilegium, procedens contra predictum Equitem, extortaque ab eo confessionis capite damnasset, à seculari jurisdictione immunem, & exemptum. Atque anno 1614. & 1615. quibus ista est sufficiata, citatus fuit Judge predictus, qui jam erat Auditor in eadem Granateni Cancelleria, ut in Romana curia se defensurus personaliter compareret, si steret fese. Cumque invocato regio auxilio violentiae causam introduxisset apud supremum regium Consilium, declaratum est Ecclesiasticum vim non facere, & adversus ipsum, eo quod non comparuerit tanquam contra inobedientem, & contumacem, prolata est excommunicationis sententia, affixis etiam literis, & testimonis eius celebrioribus, & publicissimis curia regia locis, cumque variis, gravissimisque hujus litis molestiis esset vexatus, quarum & nos testes fuimus, tandem obiit Burgis lite pendente mense Octobri anni 1615. exemplum ceteris relinques, ne humano procerum, aut regum favore freti, aut caca, & ambitiosa dignitatum cupiditate ducti, quid contra jus facere audeant: *Abtissimus enim est patiens redditor. Eccles. 5.*

433 Illud est tamen notatione dignum, posse Regem Dominum nostrum, ut supremum, & perpetuum ordinum Ecclesiastrium administratorem, delegare causas criminales religiosorum militarium, cum potestate puniendi capitaliter, juxta facultatem ipsi concessam ex bulla Leonis Decimi Pontificis Maximi; quam refert Didacus de Mota, *de confirmatione ordinis Divi Jacobi*, l. 1. o. 4. §. 35. atque adeo cum casus acciderit, quo severa castigatione opus sit, non erit necessarium impetrare denuo à Pontifice Maximo commissionem ad puniendum, & judicandum predictos Equites, poena etiam capitali dignos.

434 Hoc autem privilegio fori religiosi militares potiuntur, & gaudent in omni loco, & in omni Regno catholicorum; nam cum hoc privilegium illi sit indultum, ob id, quod sint religiosi militares, que qualitas pertinet ad statum personæ, succedit doctrina Bart. in l. 1. n. 50. C. de summ. Trin. & fide cath. quod paenam, (& eadem est ratio de beneficio, vel privilegio,) quae respiciunt statum personæ, sequuntur personam sicut leprosum; non enim coarctantur loco, sed ubicunque locorum ei adhaerent, Glossa in l. ex ea, 9. verb. non irrogat, ff. de postuland. Panormitan. in c. ad reprimendum, 8. n. 2. de offic. ord. Felynus in c. postulati, 14. n. 5. de fer. comp. praesertim quia cum privilegium se extendat ad ea omnia loca, ad quae se extendit potestas concedentis, & hoc privilegium si apostolicum, indultum à Papa, ad omnes catholicas Provincias extendi debet, in quibus statuta à summo Pontifice in causa religionis vigent, & servantur, c. cuncta per mundum, 9. q. 3. c. solita, 6. de majori. & obedient. & nos in genere notavimus supra q. 2. n. 128. vers. 2. item.

435 Atque ita hoc privilegium fori Equitum militarium ordinum Castellae, servatum est sapissime in Regnis exteris, Aragonie, Valentia, Catalonia, Navarre, Sicilia, & Ducatus Mediolani, & Mantuae. In primis in Regno Aragonie, cuius diversi Reges diversas donationes in ordines istos contulerunt, ut refert Didacus de la Mota *de confirm. ordin. D. Jacobi*, l. 2. cap. 2. §. 8. n. 3. Privilegio autem fori gaudere sentit Volano in curia philippica 3. par. §. 1. n. 13. tametsi sub quodam verborum involucri videatur limitare sententiam, & Scipio Rovitus collega noster *conf. 96.* refert sic fuisse decimum per Sacr. Consilium Neapolitanum in novitio religionis S. Joannis Hierosolymitani, Regens Valenzuela loquens in genere de novitio ordinum militarium cons. 95. n. 53. Confirmatur, quoniam, qui habuit militarem suscepit, proxime professionem facturum est: succedit igitur regula, ut confetur factum quod de proximo faciendum est, l. penultima, ff. de milit. testament. l. qui paena, §. 4. n. 5. ff. de manumiss. Joannes Lupus in rub. de donat. inter. §. 3. fere per totum, Parinacius in praxi crimin. q. 34. u. 55. vol. 1. Caballus resolut. crimin. centur. l. cap. 65. n. 1. & 7. Franchis dec. 111. ex n. 3. & dec. 449. num. 1. & 5. Tuscus liter. A. concil. 83. Joannes Garcia de nobilitate gloss. 3. §. 1. n. 39. Bartholom. Socin. conf. 70. vol. 4. Tiraquellus in leges connubiales, gloss. 2. ex n. 2. Sanchez de matrimonio, l. 8. diff. 34. n. 8. cum plurimum omis. Quod in hac specie majori ratione locum habet, nam eos, qui habuit suscipiunt militarem, nunquam vidimus habitu abiecisse, & religionem egressos esse, aut professionem recusasse, ut in aliis Religionibus Monachibus, aut Mendicibus observantium contingit persepe, sed semper novitio in Religione perseverant. Ergo quemadmodum novitii in ceteris Religionibus observantibus censemur professi ad eum effectum, ut eorum beneficia post ingressum Religionis, & intra annum etiam probationis vident, si constet eos voluisse vitam absolute matare, quae fuit egregia decisio text. in c. beneficium, 4. de regul. in 6. ita qui militarem religionem ingreditur, cum constet statim cum velle in Religione perseverare, & vitam mutare, censemur professus ad eum effectum, ut gaudeat fori privilegio. Quod enim in odiosis locum habet, multo magis locum in favorabilibus habere debet; argumento sumpto à minori, de quo Everardus in loc. legalib. loco 16. atque hæc sententia sapissime est usu recepta in supremo Carleval. de Judiciis, Tom. I.

436 Eadem confutato servata est in Regno Valentia, ex quo remissi sunt plures Equites ad Consilium ordinum, cum capti fuissent à Judicib. secularib. Valentiniis, & Philippo II. Rex noster expedivit diversa rescripta ad Valentianos Proreges, statuens, & afferens milites de Montefaro audire hoc fori privilegio, & prohibens ne contraventionibus daretur locus. Primum rescriptum expeditum est 19. die mensis Decembris anni 1593. cotam Franqueza: alterum paulo post. Regnanteque Philippo III. Consilium Aragonie expedivit in eundem finem duo alia rescripta: primum die 24. Octobri anni 1615. alterum die 7. Novembr. anni 1616. quorum verba consueto omitimus, ne plus debito videamus immorari. Possemusque nominatum referre plurima exemplaria Regorum Aragonie, Valentia, Catalonia, insularum Majoricæ, & Sardiniae, Navarre, Sicilia, & Mediolani, à quibus multi equites mi-

regio consilio, ubi frequentissime decimum est, novitios horum ordinum militarium delinquentes remittendos esse ad Consiliarios ordinum, ut plurimis exemplis, quorum testes fuimus etiam in gravissimis criminibus, homicidiis, assassinatus, & aliis, comprobare possemus, nisi delinquentibus nominibus parendum esset.

440 Contrariam tamen sententiam huius ampliationi, quinquo novitios ordinum militarium Castellae non gaudere privilegio fori, amplectitur Bovadilla l. 2. politio. cap. 18. num. 86. & cap. 19. ex num. 16. quem sequuntur Cenedo practicarum canoniarum qu. 4. num. 40. in fine, Villadiego in politica tom. 2. quas. regular. qu. 62. art. 14. Mastrillus de la dec. 290. num. 166. cum seqq. Probatur haec sententia primo, quoniam novitius militaris manet in fæculo; novitii autem aliarum Religionum sunt intra claustra Monasterii. Ergo etiam si novitius monachus gaudet fori privilegio, juxta superius dicta n. 406. non gauderet codem privilegio novitius militaris, arque ita sicut practicatum in D. Hieronymo Cortes novitio ordinis Alcantarae, qui ob delictum remissus est ad forum seculariter, & declaratum privilegio fori non gaudere; deinde ita supremo regio Consilio Castellæ, ut Bovadilla pridem relatus refert.

441 Secundo, ex decisione Tridentini sess. 24. decreto de reform. cap. 11. in fine, vers. exceptis tamen iis, ubi cum definit Concilium non gaudere exemptos, etiam religio- num militarium, privilegio fori, quominus Episcopis, & Ordinariis, tanquam Apostolicæ sedis delegatis subjecti existant ab ea regula, excipi quasdam personas subiis verbis: Exceptis tamen iis, qui prædictis locis, aut militiis ab eo servient, & intra eorum sepius, & domos residen- subiecti, subiecti curam obedienti vivunt, fratribus, qui legitime, & secundam regulam eorumdem militarium professio- nem fecerint, de qua Ordinario constare debet non obstantibus privilegiis quibuscumque eriam Religionis S. Joannis Hierosolymitani, & aliarum militarum. Ergo novitius militaris ante faciem professionem, cum intra septa Monasterii non degat, non gaudet privilegio fori, & remittendus est si delinquat ad Judices secularares.

442 Nihilominus est recedendum à prædicta ampliatione, neque obstant que in contrarium adducuntur argumen- ta. Nam ad primum respondetur, privilegium fori, quod à jure novitius indulgetur, non concedi ob clausuram, aut quia intra septa Monasterii degant, ut constat ex dicto capit. religioso, & sentent. excommunic. in 6. ubi nulla sit distinctio novitiorum observantium clausu- ram, vel non observantium, sed universim agitur de omnibus novitiis Religionum à fidei Apostolica approba- turum, & eis privilegium fori in consequentiam privile- gii canonis tributur: novitius enim satisfacit officio suo assistens religioni, in quam ingressus est juxta constitutions, & præcepta ejus, cum clausura, si religio clausu- ram imponat, sine illa vero si illam non postulet; defen- tens tamen continuo habitum religionis ad quam est admissus. Quod videtur adnotasse Joannes Andreas dicto cap. religioso, num. 2. dum ait, novitium ex habitu reli- gionis forum judicari, ut in c. si Judex laicus, de sentent. ex- communic. in 6. & Federicus de Senis conf. 32. n. 10. ubi addit, ratione professionis vita, & habitus, debere no- vitium inter religiosos numerari. Cum ergo religiones militares non exigant clausuram in novitiis, juxta pro- pria statuta, neque ut intra claustra Monasterii degant, sat erit, ut novitius habitum deferat, ut gaudet fori pri- vilegio. Imo vero cum paria sint intra Monasterium morari, & cum Superioris licentia degere extra illud, ut notat Panormit. in c. ex rescripto, 9. num. 5. de jurejuran. & in cap. cum contingat, 13. n. 24. de foro competenti, & Navarrus conf. 41. n. 2. de regularib. Surdus de alimento, tit. 8. privil. 97. num. 7. & 8. Giurba conf. 49. num. 1. & idem Navarrus ubi supra conf. 32. n. 2. 3. & 4. in com- mentar. 4. de regularib. ad c. statutum, 19. qu. 3. num. 76. vers. adverendum tercio, Sylvester in summa verb. religio, 3. n. 14. Non ideo minus novitii militares debent gaudere fori privilegio extra Monasteria degentes, etiam si privilegium fori clausuram requireter, quam si intra Monasteria habitarent, siquidem ex permisso Magistri ordinis, seu administratoris perpetui, qui est Vice- magister, extra Monasteria vivunt. Id quod adnotavit in specie Navarrus d. conf. 41. n. 3. loquens de novitiis religionum militarium, & Giurba d. conf. 49. n. 1.

443 Quod vero addit Bovadilla, referens exemplum D.

Hieronymi Cortes novitii ordinis militaris Alcantaren- sis, facilem habet solutionem, si dicamus juxta vetus proverbium, hirundinem unam ver non facere, quod ad Divi Epiphanii factum, respondent Divus Damascenus, agens adversus Iconomachos, referente Gabriele Vasquez in tertiam partem D. Thom. tom. 1. dis. 105. c. 3. n. 18. proverbi meminit Erasmus chiliad. 1. cent. 8. adag. 94. igitur unum exemplum multis exemplis vincitur, cum actate nostra jam hac res in dubitationem ferre non cadat; nam ita practicatum est in Marchione de Alcan- zas, Marchione Tavaræ, Duce Maqueda, quanpluri- misque aliis; ac tandem in quodam novitio militari de assassinatu accusato, cuius causa nunc pendet in ordinum consilio, quo remissus est, de nulla re extant tot, tam frequentesque supremi consili decisions.

444 Ad secundum dicitu textum Concilii in d. c. 11. nihil dicere, quo favet jurisdictioni seculari, sed quoniam non praedicit jurisdictioni ordinaria ecclesiastica Episcoporum, quibus subjicit omnes exemptos tanquam Apostolæ sedis delegatis, præterquam in casibus, quos excipi in a. vers. exceptis tamen iis, ut attente perlegenti, & ex- pendenti Tridentini locum aperte constabit. Itaque si quid ille Concilii locus probaret, solum est, novitios militares, qui exempti sunt, non solum à foro seculari, sed etiam ab ordinario ecclesiastico, subjectos esse Ordinario ecclesiastico, verum subditi seculari, nullum est verbum, quod vel leviter significet; sed tamen neque id receperum est, quotidianis experimentis compre- tum habemus, novitios militares, etiam Clericos, remitti cum delinquunt ad Judices proprios consili ordinum, non ad ordinarios Ecclesiasticos, etiam ad se remitti potentes, ut paucis ante diebus decimum vidi- mus in novitio militari Clerico inquisito de homicidio. Ideo fortassis, quoniam, ut numero precedente dicebamus, censeantur intra septa Monasterii vivere, qui permisit Superioris in fæculo manent, ac proinde privilegium fori non amittant.

Sed an hæc ampliatio extendenda, & subamplianda sit ad eum casum, quo nondum quis habitum suscepitatem tempore commissi delicti, & post contractum capitale crimen, vel aliud levius, aut etiam institutam inquisitionem, accusationem propositam, vel pronunciatam capi- talem sententiam habitum militarem suscepit; & possit secularis Judex, cui reus subditus erat tempore commissi delicti, aut inquisitionis, vel accusationis instituta, vel pronunciatae sententia processum cæptum perficere, & vel sententiam pronunciare, vel pronunciatam executioni mandare: an vero potius reum ad Consiliarios ordinum remittere debeat, utpote gaudentem immunitate Ecclesiastico, & privilegio fori, dubitationem habet. Quæ cum ex facto hisce diebus occurisset, causa de competencia, & controversia Judicum secularium, & militarium nunc pendet apud supremum regium Consilium in aula competentiarum, in cuius difficultatis examine ob eam causam latius non insitam, ne de re ad tantos Judices delata judicium meum interponam.

In primis autem de eo, qui tempore capture ob deli- 445 citum, habitum militare nondum suscepit, etiam si tunc ceptæ essent informationes ad habitum militarem prævia, agunt in specie Vincentius de Franchis dec. 449. eumque referens Marta de jurisdictione par. 2. cap. 32. n. 12. & 13. Giurba conf. 59. n. 73. Maurus Burgius de modo procedendi ex abrupto, centur. 1. q. 65. n. 64. & Petrus Gaballus resolut. crimin. cent. 1. casu 65. & cent. 3. casu 294. n. 391. resolventes fori privilegio non gaudere, tametsi contrarium post Decianum, & Marsilius à priori sententia recedens, resolvat idem Caballus cent. 1. casu 147. dicens tamen priorem à qua ob militum favorem recedit, esse de jure veriorem.

Verum hæc difficultas videatur ex iisdem principiis de- cindere, ex quibus Doctores eandem dubitationem re- solvunt in eo casu, quo quis post commissum delictum fit Clericus, aut Monachus. De qua consuli possunt Spe- culator lib. 1. tit. de reo, §. 1. n. 4. Joannes Andreas in c. 1. ex n. 19. de obligat. ad ratiocin. non ordinari. Federicus de Senis conf. 97. ex n. 2. Oldradus conf. 4. Marianus Socinus in c. proposuisti, penultimo, ex num. 45. de foro compet. qui copiose, & optime rem prosequitur, relatis omnium sententiis, que in hac difficultate inveniuntur, quæ septem sunt, Bartolus in l. 1. n. 3. ff. de penit. Albericus in l. cum ratio, 8. §. ex bonis, ff. de bonis damnat. Angelus in l. bos accusu 12. s. hoc privilegio, ff. de accusatione. Jaso.

civilibus: quoties enim multiplex est forus, electio fori ad actorem pertinet, ut diximus superiori q. 3. n. 152. ita fit, ut forus privilegiatus concurrat cum Ordinario. Hæc ampliatio uero recepta est sine illa dubitatione, ut omnes Mi- nistri consili ordinum testantur, cuius rei, & nos testes sumus, & plane consenserit Bovadilla lib. 2. politio. c. 19. n. 26. & illam sequutus Villadiego in politica, cap. 5. nu- mer. 117. atque hactenus, & non ultra, recepta sunt summorum Pontificum privilegia, que videtur tribuere religiosi militari exemptionem, tam in civilibus, quam in criminalibus, ut bulla Martini V. quam refert Didacus de la Mota de confirmatione ordinis D. Jacobi, lib. 1. cap. 4. §. 29. & Bulla Sixti IV. quam refert idem Mota ibidem, §. 31. & Bulla Pii V. quam ibidem refert Mota, §. 42. pre- fterit cum bullæ recentiores Pontificum Clementis VIII. & Pauli V. quas observarūt justit. Rex noster Philippus III. ut antea diximus nu. 425. jurisdictionem tribuant Consiliarii ordinum in foliis causis criminalibus, & mixtis Equitum cruciferorum. Temperanda est igitur ita res ista, ut forum necessarium fortiantur religiosi militares in criminalibus apud ordinum consiliarios; voluntarium vero in civilibus; imo vero si actor, & reus sint Equites ordinum militarium juxta stabilimenta (que vocant) statuta est poena pecuniaria, si in civilibus convenienti reum coram secularibus Judicibus; debet enim convenire eum apud Judices ordinum, scilicet Consiliarios consili ordinis de Alcantara, tit. 3. 1. cap. 7. idemque statuit in bulla quadam Innocen- tii VIII. relata in eisdem definitionibus, tit. 37.

448 Et communis resolutio esse videtur sub distinctione, Nam aut reus efficitur Clericus, vel Monachus in frau- dem jurisdictionis secularis, aut fine dolo, & fraude. Primo casu, non eximit superveniens ordo, vel monachatus à foro seculari, ne dolus, aut fraus cuique patrocinetur. Secundo vero casu, eximit privilegium superveniens à foro seculari; dum tamen intelligas Clericum, & Monachum subditos manere foro seculari quoad bona, non quoad personas, etiam si vel Clericatum, vel Religionem in fraudem suscepit: privilegium enim operabitur, ut Judex secularis ma- neat solum Judge cause, non personæ.

449 Tametsi quod ad religiosos attinet, extet de hac re con- stitutio Sixti quinti Pontificis Maximi, edita anno incar- nationis Dominicæ 1586, kalend. Decembri, Pontificatus ejus anno tertio, quæ est inter bullas Sixti quinti bulla 71. cum bulla 72. sequenti, tomo secundo bullarii novi, quæ prohibet ne ad Religiones admitterentur qui in fa- culo criminis suissent, & delicta perpetrasset, irritat susceptionem habitus, & professionem eorum, nullamque esse declarat, & decernit, ac proinde nullum ex ea cau- si prejudicium seculari jurisdictioni, quoniam possint idem Judices, quibus antea rei subjecti erant, adversus eos, vel ex officio, vel ad cuiusvis instantiam, & querelam civiliter, vel criminaliter, vel mixtum procedere. Cujus constitutionis meminerunt Emanuel Rodericus ubi supra, & Grassis dicto primo effect. num. 1142. Quaranta in summa Bullarii, verbo Monasteria, & Con- ventus, Tapia in constitut. de personis, num. 31. Super- venit tamen post hac altera bulla Clementis VIII. edita anno 1602. die 2. mensis Aprilis, Pontificatus sui anno undeci- mo, qua prædictam Sixti constitutionem reformavit quo- ad eam partem, qua irritat professions admissorum ad Religionem, easque nullas declarat, & decernit; reducens prædictam constitutionem ad terminos juris com- munis, & sacrorum canonum, perinde ac si prædicta constitutio cum alia posteriori illam interpretante in illa parte edita non suissent, ut in §. 3. eius bullæ continetur: tamen in §. 4. eadem Sixti V. constitutiones quoad penas Superioribus indictas, qui contra earundem formam reli- giosos admiserint; salvas esse statuit, & servari jubet: est autem ea Bulla 83. inter alias Clementis VIII. tomo 3. Bullarii, cuius meminit Sanchez operis moralis, l. 4. cap. 19. nu. 2. 21. & seqq.

450 Limita tamen primo prædictam tertiam conclusionem, & secundam sententiam, ut religiosi militares non gaudent privilegio fori, quoad delicta concernentia admini- strationem publici officii, quod suscepit, sed subja- cent jurisdictioni seculari, & puniri possint in syndica- tu à Judicibus secularibus. Ita statutum est expre- se in concordia Comitis de Osorno, cuius supra nu. 433. me- niminus, & obseruat consueta praxis quotidiana, cuius ego saepe testis fui, imo & Author, nam ita practicavi dum à Regis nostro Philippi III. delegatus essem per supremum Indiarum consilium anno præterito 1618. Judex syndicatus nobilissimi viri Marchionis de Cadereita, equi- tis ordinis Divi Jacobi, Ducis generalis classis ad custo- diam cursus Indicis deputatus, & omnium ducum, & officialium illius legionis, inter quos non pauci erant equites ordinis Divi Jacobi, Calatrava, & Alcantara; ni- hilominus de delictis in officio commissis adversus ipsos facta est à me inquisitio, & quodam carceravi, & dannavi. Imo vero quod magis est, vidi in supremo Indiarum consilio puniri in syndicatu equitem sancti Joannis Hierosolymitani, qui fuerat gubernator villa de Potosi apud Indos. Ita tamen temperanda est hujus limitationis do- ctrina, ut possit quidem Judex secularis punire in syn- dicatu.